

ХОТЕЛИЕРСТВО

ОБУЧЕНИЕ, ОСНОВАНО НА ПРАКТИКАТА

материал на Милена Узунова

18

Хотелският мениджмънт е сравнително нова специалност, която е тясно свързана със сферата на туризма. Докато в България програмите в областта не са широко разпространени, в чужбина и в конкретни страни хотелският мениджмънт е предпочитана опция от хиляди студенти от Европа и света. Ще срещнете наименования като „Hotel and Hospitality“, „Hotel Management“, „Leisure Management“, както и редица по-специализирани програми в областта на ресторантьорството и организирането на събития. Най-общо обучението по хотелиерство е вид образователна степен по бизнес администрация, но с ясна насоченост към туризма и управлението на хотелския бизнес. То включва изучаването както на общи предмети като счетоводство, финанси, маркетинг, човешки ресурси, пиар, бизнес стратегия, така и на по-конкретни като логистика, кулинерия, събитиен мениджмънт, производство на храни и напитки и т.н.

Хотелският мениджмънт като отделна специалност се заражда в Швейцария

В Европа съществуват подходящи алтернативи като Холандия и Франция, които са разработили чудесни програми по швейцарски модел с много по-достъпни такси

Кратка история на специалността

Хотелският мениджмънт като отделна специалност се заражда в Швейцария. През 18-и век алпийската държава е водеща туристическа дестинация, отличаваща се с високо качество и внимание към детайла. Неслучайно и образователни програми в сферата на туризма възникват именно там, и по-конкретно вследствие на нуждата от систематизиране на хотелското управление. Университетът *École hôtelière de Lausanne (EHL)*, създаден през 1893 година, поставя началото на обучението в сферата на хотелиерството. И до днес EHL е един от лидерите в света по такъв тип образование. След него редица други специализирани висши училища отварят врати в Швейцария. По-късно образователни програми по туризъм, и по-специално по хотелиерство, възникват и в много други университети по цял свят. Днес съществува разнообразие от бакалавърски и магистърски програми, съчетани с възможности за стажове и кариера във водещи хотели. Ще разгледаме някои от тях.

Хотелски мениджмънт в чужбина

Швейцария определено е начело на класцията за най-престижно и качествено обучение по хотелиерство. Швейцарските традиции залагат на обучение с практика, преминаващо от най-ниските до най-високите функции на един хотелски бизнес. Програмите включват задължителни стажове в едни от най-известните хотели и ресторанти в света. Основен недостатък на швейцарското образование обаче са високите такси от порядъка на 16 000-30 000 евро на година. Като прибавим и високия стандарт на живот, швейцарските училища по туризъм се оказват не особено достъпни за българския кандидат-студент.

За щастие, в Европа съществуват подходящи алтернативи като Холандия и Франция, които са разработили чудесни програми по швейцарски модел с много по-достъпни такси. В Холандия, например, се намира един от най-предпочитаните университети за получаване на образование по туризъм – *Hotelschool The Hague*. Университетът разполага със свои хотели

и ресторанти в Хага и Амстердам, в които студентите имат възможността да се обучават на практика на всички тънкости в професията. Бакалавърската програма е с продължителност 4 години и е на обща стойност 19 700 евро заедно с всички практически обучения.

Класациите също са еднотелни за швейцарските програми по хотелиерство. В първите места се помещават и няколко британски университета. Ето ги и тях:

Топ 10 университета в Европа

	МЯСТО В СВЕТА	УНИВЕРСИТЕТ	ДЪРЖАВА
1.	2.	École hôtelière de Lausanne	Швейцария
2.	4.	University of Surrey	Великобритания
3.	5.	Glion Institute of Higher Education	Швейцария
4.	6.	Les Roches Global Hospitality Education	Швейцария
5.	7.	Swiss Hotel Management School	Швейцария
6.	8.	Bournemouth University	Великобритания
7.	14.	HTMi – Hotel and Tourism Management Institute Switzerland	Швейцария
8.	17.	International Management Institute Switzerland	Швейцария
9.	18.	Oxford Brookes University	Великобритания
10.	23.	University of Strathclyde	Великобритания

Източник: QS World University Rankings by Subject 2018

САЩ също е водеща дестинация за получаване на образование по хотелски мениджмънт.

Топ 5 университета в САЩ

	МЯСТО В СВЕТА	УНИВЕРСИТЕТ
1.	1.	University of Nevada – Las Vegas
2.	9.	Cornell University
3.	10.	Virginia Polytechnic Institute and State University
4.	12.	Pennsylvania State University
5.	13.	Purdue University

Източник: QS World University Rankings by Subject 2018

Важно е да спомене, че в чужбина освен общите програми по хотелиерство съществуват и редица специализации. Например, бранд мениджмънт на луксозни стоки, като обикновено специализацията е част от общия курс на обучение по хотелиерство. Пример за такава програма е тази на швейцарския Glion Institute, която включва стаж в компания за луксозни стоки. Друга популярна специализация, съчетаваща се добре с хотелския мениджмънт, е събитийният мениджмънт (event management), който набира особена популярност в последните години.

Кандидатстване

Университетите по хотелиерство в чужбина имат силно международно присъствие, затова и програмите в тях са основно на английски език. За кандидатстване ще ви е необходим един от сертификатите за владеене на английски език – CAE, TOEFL или IELTS. Ще са нужни и стандартните документи:

- Диплома за завършено средно образование (за бакалавърските програми) и диплома за завършен бакалавър (за магистърските програми);
- Препоръки и мотивационно писмо при необходимост.

Както винаги ви съветваме да проверите точните изисквания на избрания университет. В най-престижните програми в Швейцария например приемът може да бъде много селективен и кандидатите се отсяват и чрез интервюта. Стандартно бакалавърските програми в чужбина са с продължителност 3 или 4 години, които включват поне един задължителен стаж, а магистърските – една или две.

Кариера в тази сфера означава много гъвкавост, срещи с хора, събития, динамична среда и възможност за работа по целия свят

Къде се учи в България

Българските университети не предлагат голям избор от възможности за обучение в областта, но все пак съществуват опции:

■ Нов български университет, София

НБУ предлага програма Менеджмънт на хотелиерството и ресторантьорството – професионален бакалавър с продължителност три години. Обучението е практически ориентирано и се провежда в учебна база в комплекс „Албена“ и град Варна. Част от програмата са и задължителните стажове.

■ Висше училище по мениджмънт, Варна (ВУМ)

Програма Хотелски мениджмънт в редовна форма на обучение – професионален бакалавър с продължителност 3 години или академичен бакалавър с продължителност 4 години. Обучението се провежда на английски език.

■ City College, International Faculty of University of Sheffield

Международният факултет на Шефилдския университет у нас вече предлага и бакалавърска програма по бизнес администрация с насоченост хотелски мениджмънт. Обучението е изцяло на английски език и е с продължителност 4 години, от които 3 се провеждат в София и една в Солун. Студентите получават диплома директно от University of Sheffield, Великобритания.

Кандидатстването в българските университети става по документи и вътрешен изпит (за НБУ). За програмите на английски език е необходимо представянето на сертификат. В България, както и в чужбина, е нужна диплома за завършено средно образование.

Кариерна реализация

Туристическата индустрия е една от най-бързо развиващите се в света. Дори и в периоди на икономическа криза, това продължава да е един от секторите с най-ниска безработица. Хотелите предлагат и разнообразие от позиции. За завършилите хотелски мениджмънт не говорим за ниските ниша на обслужващия персонал, а за една от следните длъжности, както и много други:

- мениджърски длъжности в заведения, ресторанти, туристически агенции;
- мениджър на хотел – ролята на мениджъра включва множество активности, свързани със синхронизирането на целия персонал, постигането на стратегически цели, разпределение на бюджет и т.н.;
- организатор на събития – образование в сферата на туризма дава страхотен старт в кариера на събитиен мениджмънт, реклама, пиар.

Едно от основните предимства на кариерата в хотелския бизнес са опциите за пътувания. Кариера в тази сфера означава много гъвкавост, срещи с хора, събития, динамична среда и възможност за работа по целия свят.

